Sal 1 — Hejmar 32

ROJA NÛ

Duşemb 27 Kanûna Pêşîn 1943

Kiriyariya Roja Nû; ji bona erdên Sûriye û Libnanê: 10 lîreyên Sûrî; ji bona welatên din 2 lîreyên ingilîzî. Bihayê Hejmarekê: 10 Qemerî.

XWEDÎ Û GERÎNENDE : MÎR Dr. KAMIRAN ALÎ BEDIR-XAN

Dîwan û gerînendekariya Rojnamê: Bêrût-Birc; Weqif Tabet, Telefona Dîwanê: 74-04; Telefona Mala Xwediyê Roja Nû: 84-41. Edresa telg: Bêrût-Rojanû.

CENG & SIYASET

DEWRAN

ŞERÊ NOQAVAN

Telegrafekê Dida Zanîn

Ko Hitler banî Emîral Doenitz kiriye, serfermandarê Stola Elemanî. Doenitz digote Hitler ko noqav dikarin qefleyên Havalbendan der Etlentîkê û li Behrên dinyayê ên din, binav bikin, axatiya behran bêxin destê elemana û pê xelkê Brîtanya Mezin ji nêz û birçîna bimirînin.

Emîral Rîder Yê Ko

Berî Doenitz serdariya Stola elemanî dikir, baweriya xwe bi gotinên Doenitz ne dianî, wî dixwest Germaristan ji xwe re cengkeştiyine mezin, stoleke xurt ava bike ji zirehpûş, qriwazorên giran û sivik, ji bertorpiyor û balafirhilgiran bi hevketî. Dawî tiştê ko Doenitz digot ket serê Hitler, Emîral Rîder ji serdariya Stola Elemanî hatiye rakirin û Doenitz cihê wî girt, bû Serfermandarê vê Stolê; zehf noqav dan çêkirin û bi xurtiyeke ecêb dest bi şerê qefleyên Hevalbendan kirin.

Doenitz Kî Ye ?

Doenitz di şerê cihanê ê 1941-1918-an de komandanê noqava eleman «U. 68» bû û Behra Spî de direjî qeflewaporên Hevalbendan dikir. Rojekê gava dîsa êrîşî gemiyeke brîtanî dikir, ji bêgaviye noqava wî hat ruyê behrê û tevî deryavanan hatiye hêsir kirin. Ingilîza ev xistin girtîgehekê û diviya bû heta dawiya şerî têde bimîne.

Lê Doenitz xwe kir dîn, diktor xapandin û gava nesax û brîndarên her du aliyên şerevanî dihatin go hartin, Doenitz jî bi nesayên giran ve vegeriyaye Germanistanê. Doenitz dizanî bû ko şerê mezin î kevin de noqavên elemanî xelkê Brîtanya Mezin xisti bûn bêgaviyê û Ingilistan nîzingî perîşaniyeke mezin de bû; û li gora texmînên Doenitz stoleke mezin ji noqavan bihevketî di vî şerî de, wê bikariya zora ingilîza bibe.

Rast e ko noqavên elemanî di vî şerî de jî xesarine giran gihandine Hevalbendan, lê dawî Emîraliya Brîtanî bi tedbîrine xurt zora noqavên elemanî birin, her wekî Mr. Çorçil û Emîral Keningham bi awakî resmî elam dane.

Pêşiya vî Halî de

Çire Hitler banî Doenitz kiriye aşikar e.

Anîna Doenitz Serfermandariya stola elemanî xeletek bû. Ji xwe xeletên ko Hitler pey hev û du kirine, Germanistan gihandiye, devê kortalekê.

Xeleta Hitler

A pêşîn ev bû ko piştî şkênendina Frensê, di cih de direjî Ingilistanê ne kir; û baweriya xwe anî ko bi bombardimanên hewayî dikare zora Brîtanya Mezin bistîne. Xeleta wî a diwemîn ev bû ko direjî Sovyetistanê kir, wî qîma xwe bi tiştên ko di bihîst anî û ji xwe re got: S o v y e t i s t a n pêşiya çend derbên xurt de wê biheze; wî seh ne kiri bû ko miletên Sovyetistanê bi hikûmeta xwe qail in û dora wê de libevciviyane. Ya sewemîn ev bû ko Hitler bawer dikir Emerîka na keve vî şerî. A çaremîn Hitler yeqîn dikir ko di welatên Ewripa vegirtî de, heke çend bêbext xwe firotin elemana û bi destê wan hikûmet hatine danîn, ev hikûmetên he dikarin xelkê bimeşînin û dora Germanistanê de kom bikin. Îro bi hêjmareke girover 1.600 roj in ev şerê xedar dom dike. Ev şer bi êrîşa Polonyayê destpê kir; li 1939 an. Elemana xwe avêtine ser Polonyayê, miletê ko ji elemana zehf biçûktir e û çak neçek-kirî bû.

Îro di pêşiya Germanistanê de dewletên dinyayê ên xurt û mezintir gihane hev û du û zor didin wê. Di pêşiya vî halî de Hitler dike wextê bike pêgirtiyê xwe. Xeleteke din.

BOMBARDINANÊN DIJWAR

Bremen-Frenkfurt-Manheyim Di Bin Bomban De

LONDRE— Refên brîtanî ên xurt bi ser axa Germanistanê de girtine û li bajarên Frenkfurt, Manheyim û Ludwigshafinê xistine û bombeyên şewat û teqandinê, bi hezaran berdane hêjagehên wan bajaran. Perîşaniya elemana mezin e.

LONDRE— Refên Emerîkanî bajarê elemanî Bremen bombardiman kirine û 1.200 ton bombe avêtine vî bajarî.

MOSKÛ— Ordiya Sor ber bi Nevel û Korostenê ve pêş ve diçe.

Gotara MONTBATIN

Heta Ko Bikevin Bextê Hevalbendan

NU—DELHÎ— Emîral Lord Luî Montbatin di eniya Arakanê de çavê xwe li leşkeran gerandiye û bi wan re peyiviye û gotiye wan: ko carekî dema şerê Japona hat, ev şer bilez pêş ve here. Me berî qesda talyana kir, ew şikiyane. Niho dora elamana ye, piştî ko zora wan jî çû, dora japona wê bê û şer heta ko Japon bikevin bextê me wê dom bike.

LONDRE— Wezareta brîtanî a hewayî dide zanîn: refên brîtan di behra peravên Bretanyê de, bi ser qeflewaporeke dijmin de girtiye û lêxistiye, derb li zehf gemiyan ketine, berkêşek yekcar xira bûye. Bombeavêjên Tîfon hêjagehên erdê Holendê û Frense Bekurî bombardiman kirine.

KELATA KIYEVÊ

BEDENEKE XURT

Berî sih rojan elemana bi qesda vegirtina Kievê dest bi êrîşan kiri bûn. Şerê ko di vê erdê de çêdibe şerekî no ye. Ji wextê şerê Stalîngrndê û heta îro qomandeke wilo çênebûye. Von Manşteyin, serdarê elemanî, du hezar tangên xwe anîn û xistin şerî, û dixwest bi vê cehdê tiştekî wilo pêk bîne ko xelk lê ecêbmayî bimînin. Lê Ordiya Sor di vê eniyê de jî birha ordiyên elemana şkênand û girtin û berdan xist destê xwe; û agirê topên Ordiya Sor ê xurt riya tangên elemana girtiye û xesarên elemana di vê eniyê de hindê giran in ko bi vê ne vê mirov ji xwe dipirse piştî vê derbê gelo eleman wê bikarin li ser linga bisekînin. Di warê çekên hewayî de jî halê elemana bê hêvî û niyaz e.

LONDRE: Di bombardimana Emdenê de 700 bombeavêjên emerîkanî bi ser vî bajarî de girti bûn, balafirvanên emerîkanî 43 mekîneyên elemanî anîne xwar, xesarên hevalbendan 20 mekîne bûn.

KARXANEYÊN KENADI

Bi Piranî Çek û Posatan Çêdikin

OTTAWA— Wezareta Kenadî a şerî dide zanîn: di nav du salên dawîn de karxane û febrîqeyên Kenadî 7.400 balafir, 372. hezar kemyon, 950 000 mitralyoz, 4.500.000 gulle û 409 wapor, korvet û bertorpiyor çêkirine.

MOSKÛ— Pêşekarê Ejensa Rûsî Tass dide zanîn ko di nav panzde rojên vê mehê ên pêşîn de 800 tangên elemanî hatine xira kirin.

MOSKÛ— 380 hezar lekanvanên rûsî di axa Kalîninê de, li bakur-roavayê Moskovayê, ji bona şerê zivistanê talîman dikin.

CEZAYIR— Duhî serê sibehê Komîte Erensizî a serbestkirina welêt, di bin sermiyaniya General De Gol de civanek danî, mijûlahiya civanî sê saetan dom kiriye.

Bêbextiya Japona

Berî du salan, li 7—ê Kanûna pêşîn 1941-î bû ko Japona bi bêbextî li Pîrl Harborê direjî Êmerîkayê kirine, û di wan rojan de diplomatên japonî bi selahiyetine mezin payekirî, di Weşingtonê de rûdiniştin û Hikûmeta Emerîkayê bi axaftinên li ser Ehidnameke Dostaniyê dixapandin. Tokyoyê carekedin bi awayê ko gava qiwetên Japonî di 1894-an de direjî Çînî û li 1904-an êrîşî Rûsyayê kiri bûn, emel kiri ye.

Lê kerperestên Japonî baweriya xwe dianîn ko elemana zora Brîtanya Mezin biriye, Emerîkayê jî, ji bona şerî, xwe kar ne kiriye û dema zefer û serfiraziyine sivik hatiye. Japona ji aliyê din dixwestin stolên hevalbenda bikin du bir û pê wan qels bêxin û bernedin ko Emerîka û domînyonên brîtanî mîna Kenada Ewistralya zad û zexîre û çek û posatan bişînin Ewripayê. Bêbextiya wan, mîna her bêbextiyê, di destpêkê de bikêrî wan hat û Japona xesarine dijwar gihandine stola Emerîkanî û Brîtanî; û Pesifîkê de û li welatên Rohelatê Dûr erdine mezin û hêja vegirtine. Di vê wextê de, li dema vî şerî a girantir, noqavên Hitler, ji her wexti bêtir direjî qeflewaporên Hevalbendan dikirin û di behrên dinyayê de çûn û hatin hin bi hin zehmetdar dibû.

Li wê wextê di Emerîkayê de hina digotin ko Japon direjî erdê Emerîkayê bike û ji hikûmeta xwe dixwestin ko ew dest ji şiyandina zad û zexîre û çek û posatan Brîtanya Mezin û Eniya Ewripayê re bikişîne û qiwetên Emerîkayê li Pesifîkê kom bike. Ji xwe tiştê ko elemana dixwest ev bû; lê Serek Rûzwelt guh ne da wan gotina û ne ketiye dava dijminên xwe û qail bû ko ji bona wextekî, di Rohelatê Dûr de erdine hêja bikevin destê Japona, her wekî Serekwezîr Çorçil firqeyeke brîtanî a zirhkirî ko li ber dest bû, şiyandiye Misrê, her çend jî giravên Brîtanya Mezin bixwe di pêşiya talûka êrîşeke elemanî de bûn, ji ber ko her du mirovdewletan bergehên xwe û rewişa şerî bi tevayî û kûr û dûr didîtin. Çavsoriyeke wilo diviya bû berên xwe bide, û birastî di karê çêkirina waporbarkêş û cengkeştiyan; top, tang û balafiran de û der şkênandina noqavên elemanî de dewletên Englo—Sekson serfiraz bûne. Êdî serbestî û selametiya behrên dinyayê bi awakî birinî hatiye pêk anîn û di van rojan de sê qeflewaporên Hevalbenda bê zerer û xesar li Etlentîkê derbaz bûne û gihane benderên Ewripayê; û ew pêşiya êrîşên noqavên elemanî de, êrîşên ko êdî nebikêrhatî ne. Çekê hevalbendan şeş noqav binav kirine û xesar gihandine 9 hebên din. Ev du sal in Emerîka têkilî şerî bûye û niho Japon jî mîna elemana ketine der

www.arsivakurd.org

DEMA NIHA

SER SAL — 1944

Sala we a Nuh Prîoz Be Xwendevanên Delal

Hêviya me ev e ko bi kerem û destûra Xwedê sala 1944-an wê bibe sala azahî û serbestiya hemî miletên cihanê û yê me.

Pêrûziyên Sersalê:

Serê salê binê salê, Xwedê bihêle malxweyê malê. Serê salê binê salê Xwedê bihêle hûr û girê malê. Serê dîkê bi kulav e, Xwedê malxweyê malê bike zava «hin kebanî hene ko li ser vê gotina zoroka diqewirînin, tiştekî nadine wan.»

Hincik, mincik, Xwedê bihêle ewê kuncik.

MOSKÛ— Rojnameyên rûsî Izvestiya û Pravda qala strana Sovyetistanê a nû dikin û dibêjin: Strana nû boriya miletê me a bi şan û heydedan, halê wî ê egîd û qehriman û pêşiya miletê me a ronak û bilind tîne pêş çavan. Miletên Sovyetistanê bi dostaniyeke germ pev re girêdayî ne, dostaniya ko di qadên şerî de û bi xwîna ko pev re hatine rijandin xurt û qaim e. Em bi hêviyeke qewî li pêşiya xwe dinêrin.

MOSKÛ— Serekê Çekoslovakyayê Dr. Benes xwe ji Moskovayê hilaniye.

ZURIX— Gazeta Lozanê li gora nuçeyên ko ji Budapestayê jê re hatiye dibêje ko Romel bûye serfermandarê Ordiya elemanî.

SILEH, SILEHÊN NUH

Rast an Ne Rast Bikêrî Propagendan tên

LONDRE— Rojnameyên ingilîzî qala silehên veşartî ko elemana çêkirine dikin. Deylî Ekis Pres dinivîse: li gora gotina zabitekî, eleman bi gulleyine nû, her yek ji wan 15 ton giran, bajarê Lênîngradê bombardiman dikin.

Ev gulleyên he 150 kilomêtir dûr diherin. Eleman ji aliyê din silehekî nû cêdikin: yê ko dikare awayê şerkirinê biguhêre. Lê Hevalbenda eleman bi çî mijûl in dizanin û dizanin ko di peravên Manşê de eleman bedena ava dikin ji bona danîna top û hesincawên ko gulleyine mezin dikarin bavêjin. Lê gulleyên ko têne avêtin Lênîngradê bermeqlûb diçin, li armanca na kevin û eleman cehda xwe dikin da ko topên wan rast bavêje. Ji aliyê din tête sehkirin ko eleman bombeyine giran çêkirine ko bi sihvana tên xwar û ko Hevalbendan dest bi êrîşa axa Ewripayê kirin, ew bi wan bomban emel bikin.

Jê pêve tête bihistin ko elemana balafireke nû çêkiriye, ya ko dikare 17.000 mêtir bilind bibe. Berî bi çend rojan dihate gotin ko elemana gulleke din çêkirine û gava ev gulle diteqe dora wê de— dera pehniya 200 mêtiran — hewa ko em pê bihna xwe dibin û dijîn xira dibe.

Di Ewripayê de xelk zehf qala çek û silehên nû dikin, rastî çawa ye, hîn bi timamî ne kifş e. Lê belê tiştê kifş û rast ev e ko silehên nû hene lê derewa bi ser ve zêde dikin û piraniya wan çek û silehan ne di karxane û febrîqeyên elemanî de, lê li wezareta elemanî a propagandan têne çekirin; wezareta ko sermiyanê wê Goebels e, û qesda wê şkênandina çavê xelkê û çavtirsiyandî kirina wan e.

PÊNC HEZAR TON

Bombeyên Şe[illegible]at û Teqandine

LONDRE— Hefta borî refên brîtanî û emerîkanî 5.000 ton bombe avêtine bajarên elemanî.

CEZAYIR— Ordiya brîtanî heşt di[illegible]eniya talyanî de Bezanî standiye.

— 2 —

dê parastina xwe, berevaniya he yîna xwe. Dewra êrîş û standina welatan ji wan çû ye.

Gohartina rewişa şerî û giranbûna tasa şehînê ber bi Hevalbendan ve, pişta miletên Ewripayê ên biçûk û çavtirsiyandî jî xurt dike. Portixal bi dayîna warên xwe ên behrî û yên qiwetên hewayî li giravên Asorê destê Hevalbendan, û protestanameya ko bi hênceta girtina şagirtên Dibistanên payetextê Norvecistanê, Sveçistanê rekiriye elemana, xweş xuya dikin dilê wan milêtan ber bi kê ve ye.

Dema ko eleman çavsorî li miletên dinyayê dikirin bi timamî boriye û ew niho hisabê êrîşên giran û mezin yên ko di pêşiyê de ne dikin û her wekî danezana Tehranê a her sê Serekdewletan digot, tu qiweta dinyayê êdî nikare elemana ji destê Hevalbendan xelas bike.

DANEZAN

MELBURN— Qerargeha Hevalbenda a mezin li Efrîka Bakurî dide zanîn: Di axa Arawayê de der Nû-Bretanyê, çeper û penahên nû vegirtî, hatine qaim kirin. 12 bombeavêj û 4 nêçîrvanên Japonî yên ko dikirin dirêjî waporan bikin hatine anîn xwar. Di avên Nû-Irlandayê de, qiwetên me gemiyên Japona dane ber derbên xwe, bombe li 2 hebên wan ketine, yek ji wan bin av bûye. Waporeke eskerkeş jî hetiye xeriqandin. 90 mîl bakurê girava Nasawê de refên me xesar gihandine destriyoreke Japonî; û gemiyeke peravparêz xeriqandine; û 750 ton bombe avêtine balafirgeha pozê Glosesterê.

CEZAYIR— Di Ortanayê de şerine zexm û xedar çêdibin; û eleman bi sihvanvana têne gaziya qiwetên xwe, ji ber ko ew dizanin heke li Ortanayê şikiyane, riya Peskariyê di pêşiya Ordiya heştemînde dê vebe.

PÊJINÊN DINYAYÊ

CENG & BIHINGEH

JI BERGEHÊN BAJAREKÎ ÇELENG

Şanzelîze, Şehreya Parîsê a Bi Nav û Deng.

Du sed Hezar Ton Bombe

LONDRE— Ji destpêka şerî û heta îro du sed hezar ton bombe hatine avêtin hêjagehên Germanistanê: 42 mehên vî şerî ên pêşîn de sed hezar heft mehên vê salê ên paşîn de sed hezar ton bombe hatine berdan bajar û şaristanên elemana. Giraniya bombeyên ko bi destê refên emerîkani û bi ro hatine avêtin ne têde ne.

Weşington— Vê mehê febrîqeyên emerîkanî ji deh hezarî bêtir balafir çêkirine. Îsal balafirên ko ji karxaneyên emerîkanî derketine 144 hezar in û heta şkênandina qiwetên Mihwerê, ew febrîqeyên he her sal 144 hezar nêçirvan û bombeavêjan çêkin.

LONDRE— Şevêçûyî di Londrê de işareta talûkê hatiye dayîn, lê tu tişt ne qewimiye.

MOSKÛ— Mareşal Stalîn û Serekcimhûrê Çekoslovakyayê Dr. Benes bi rûkalî hev ketine.

www.arsivakurdi.org

1ère ANNÉE LUNDI 27 DÉCEMBRE 1943 NUMERO 32

LE JOUR NOUVEAU

Direction : Beyrouth Wakfs Tabet
Place des Canons Tél.. 74-04 et 84-41

QUOTIDIEN KURDE
Directeur - Propriétaire: EMIR Dr. KAMURAN AALI BEDIR KHAN

Le Numéro 10 P.L.S. - Abonnement
Syrie-Liban 10 L.L.S. Etranger 2 L. Stgs.

Vers la Victoire

CHRONIQUE HEBDOMADAIRE DE LA GUERRE

Les dépêches successives qui nous parviennent de tous les coins du monde donnent l'impression que tout, est à feu et à sang partout.

La R.A.F. et les bombardiers lourds de la 8ème Armée de l'air américaine se relayent inlassablement au-dessus des principales villes allemandes. Les raids au cours desquels plus de 1.000 tonnes de bombes sont déversées sur les objectifs ennemis sont suivis d'autres raids comportant 1.500 ou 2.000 tonnes de bombes.

Après Berlin c'est Breme, puis Berlin encore et Mannheim—Ludwigshafen, 2.000 tonnes d'explosifs sont lâchés sur Francfort.

La propagande allemande, impuissante à cacher les faits, non seulement autorise, mais encourage la publication de détails relatifs à ces „raids de terreur» alliés pour conclure que le moral de la population demeure malgré tout ferme et résolu et que ces bombardements ne parviendront pas à l'ébranler. Mais où sont donc les représailles de la Luftwaffe, si souvent promises par la propagande allemande.

En Russie, l'Armée Rouge déclanche une nouvelle offensive au sud de Nevel. La neige et la glace ont déjà fait leur apparition et des milliers de tanks peints en blanc sont actuellement en route vers le front. 400.000 skieurs parfaitement entrainés attendent, non loin de Moscou, d'être dirigés sur le point du front où le Haut—Commandement Soviétique décidera de lancer la grande offensive d'hiver.

Dans le secteur méridional du front, à l'ouest de Kiev, Von Manstein a en vain jeté dans la mêlée ses dernières réserves. Sur 2.000 tanks, mis en ligne par la Wehrmacht, près de la moitié est déja hors d'action. Selon certaines rumeurs, le général allemand aurait été menacé par Hitler des pires désastres s'il ne parvenait pas à reprendre Kiev pour redonner un peu de prestige à la Wehrmacht. Mais déja, la poussée allemande est à bout de course, et les forces soviétiques ayant reçu des renforts regagnent pas à pas le terrain qu'elles avaient provisoirement cédé.

En Italie, malgré le mauvais temps et les difficultés du terrain les troupes alliées poursuivent leur avance et enlèvent une à une les positions de la ligne d'hiver allemande, installées généralement au sommet de crêtes inaccessibles.

Pendant huit jours, sans arrêt, Canadiens et Néo-Zélandais se sont lancés à l'attaque des lignes ennemies sur le Moro et dans le secteur central. Selon son habitude, le Général Montgomery a toujours fait précéder les attaques de son infanterie par une préparation d'artillerie des plus formidables: plus de cent milles coups de canons ont été tirés en l'espace de 2 heures seulement, et après une courte pause, ce terrifiant barrage d'artillerie reprenait encore pour une heure 45 minutes!

Des unités françaises coopèrent déjà avec les troupes américaines sur l'aile droite de la 5ème Armée. Les Français, qui brûlent du désir de se battre, ont fait merveille au cours des derniers combats. Ils opèrent dans le secteur du front où le terrain est le plus difficile, dans des ravins et sur des escarpements rocheux se trouvant sous le feu des mitrailleuses allemandes. En dépit de toutes les difficultés, les Français gagnent du terrain et ont déja fait un certain nombre de prisonniers.

Dans le Pacifique, et en Extrême Orient, on assiste à une offensive générale de la part des Alliés, et les Japonais sont, partout, contraints à reculer.

En Nouvelle Guinée, les troupes australiennes pourchassent littéralement de petits groupes ennemis à travers la jungle.. Dans l'île de Bougainville, les Américains ont élargi leur tête de pont et aménagé une nouvelle base aérienne qui permet déjà de bombarder les positions ennemies de Rabaul, de 4 directions différentes. Un autre débarquement a été effectué avec succes en Nouvelle Bretagne même.

En Birmanie, les troupes impériales sont à la veille de reprendre aux Japonais les territoires qu'elles avaient évacués en Mai dernier. L'aviation américaine bombarde Hong Kong, Hanoi et Bangkok et les troupes du Maréchal Tchang Kai Chek refoulent les Japonais dans la région du Lac Tung Ting.

De tous les pays d'Europe, de la Norvege jusqu'aux Balkans, parviennent des informations relatives à des actes de sabotage et à des attentats contre des militaires allemands. La Bulgarie, la Hongrie, la Roumanie voudraient bien se détacher de l'Axe et la Finlande fait presque ouvertement des propositions de paix.

Le Reich qui a été seul à vouloir, à préparer et à déclencher cette guerre, est maintenant seul devant la défaite.

T. H.

Le Bombardier Moderne

Le bombardement aérien est devenu un des plus puissants moyens de destructionts des forces adverses. Non seulement l'avion intervient dans la bataille terrestre ou navale mais il détruit les centres industriels vitaux. Il permet de porter la guerre en plein coeur des territoires ennemis. Des bombardements répétés par plusieurs centaines d'avions à la fois, lançant à chaque raid mille sinon deux mille tonnes de bombes explosives et incendiaires, ont pratiquément détruit d'immense villes telles que Berlin, Hambourg, Brême, Cologne, Essen... au milieu des ruines desquelles se trouvent les débris de centaines d'usines de fabriquations de guerre maintenant inutilisables.

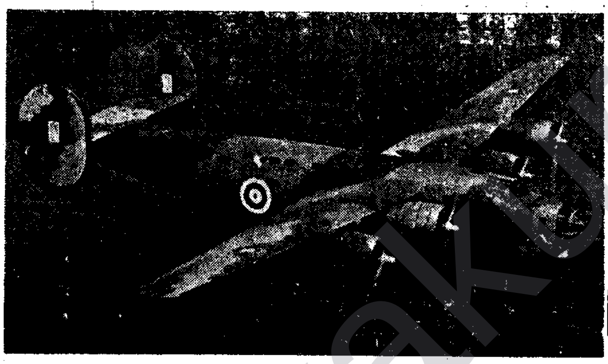

L'avion de bombardement appartient à de nombreux types. Les plus puissants sont connus au moins de nom puisqu'il en est constamment question dans la presse;

Forteresses volantes et Liberators, Stirlings, Halifaxes, Lan-Casters, tous à 4 moteurs de 1200 à 1.600 c. v. Il existe aussi en service d'autres modèles bimoteurs : Marauder, Mitchell, Mosquito, mais les premiers constituent ce qui a été réalisé en serie de plus formidable jusqu'à présent ; ce sont donc les plus interessants à étudier.

Ces grands bombardiers sont tous des monoplans de 30 mètres et plus d'envergure pesant en pleine charge de 28 à 35 tonnes. Ce dernier poids est celui du Short Sterling britannique à 4 moteurs de 1.600 c.v. et qui peut emporter 8 tonnes de bombes sur des parcours moyens.

Les 4 moteurs sont fixés en ligne à l'avant (bord d'attaque) de l'aile. Les 2 fuseaux moteurs les plus rapprochés du fuselage sont assez volumineux pour renfermer en vol les énormes roues du train d'atterissage, et dont le diamètre mesure environ 1m. 80..

Le fuselage est particulièrement volumineux. Long de 22 à 24 mètres suivant les types, il comprend de l'avant l'arrière:

— une tourelle vitrée à 2 ou 4 mitrailleuses.

— le poste de pilotage et celui du bombardier puis sous un couloir desservant les postes du commandant de bord, du radiotélégraphiste, et la tourelle supérieure, une énorme soute à bombes contenant des projectiles de tous calibres, les plus gros pouvant être des bombes de 2 tonnes et même de grands cylindres remplis d'explosif puissant et pesant 8.000 livres (3.600 kilogrammes).

— en queue de fuselage, en arrière des gouvernails, une tourelle à 2 ou 4 mitrailleuses.

Une petite tourelle à 2 mitrailleuses est en outre placée sous le fuselage en arrière de la soute à bombes.

Il est à noter que presque tous les réservoirs d'essence sont placés dans l'aile.

L'équipage est de 8 ou 9 hommes.

L'armement défensif des bombardiers est considérable ; les appareils britanniques possèdent en général 10 mitrailleuses légères en une tourelle avant et une tourelle arrière (aux extremités du fuselage) une tourelle supérieure et une inférieure.

Les fameuses «Forteresses volantes» Boeing B - 17 E sont encore mieux défendues avec 13 mitrailleuses lourdes de 12 1/2 7 reparties en plusieurs points du fuselage de manière à ne laisser aucun angle mort pour l'attaque.

La protection des bombardiers est également assurée par des blindages : 500 kilos sur le Halifax.

Mais, toute la raison d'être du bombardier est sur son équipement offensif, c'est à dire ses bombes. Le Lancaster et le Stirling peuvent en transporter jusqu'à 8 tonnes, mais cette charge doit être réduite au profit de l'essence pour les missions à grande distance. Pour la plupart des raids au-dessus de l'Allemage ces grands quadrimoteurs ne transportent ainsi que 3 tonnes de bombes...ce qui est déjà beaucoup, à la vitesse *moyenne* de 360 kilomètres heure.

Les forteresses volantes Boeing transportent moins de bombes encore, souvent 2 tonnes seulement. C'est que ces avions volent à très haute altitude, 8.000 à 9.000 mètres et doivent donc être allégés pour leur puissance (4 800cv) et aussi qu'ils emportent un poids enorme de munitions pour leurs grosses mitrailleuses : plus de 1 tonne.

C'est à ce prix seulement que les forteresses volantes peuvent effectuer des raids de jour et affronter les chasseurs d'interception.

Pour éviter ces mêmes chasseurs les bombardiers légers Mosquito, britanniques comptent sur leur vitesse : environ 600 km. à pleine puissance, et sur leur maniabilité — Ils effectuent ainsi des raids surprise en emportant au maximum 4 bombes de 225 K

Les premiers bombardiers Mosquitos n'étaient pas armes. Actuellement, ils possèdent à la fois canons legers et bombes.

Pour l'offensive aérienne de 1944 les Alliés vont disposer d'avions particuliérement puissants, pour la plupart à 4 moteurs de 2.500 cv. nouvelle Forteresse volante B. 29, nouveau Liberator B 32.. Ils emporteront plus de bombes que les précedents et surtout seront souvent plus rapides et armés de canons. Aucun centre vital ennemi ne sera à l'abri de leurs attaques, non seulement parce qu'ils pourront aller plus loin mais surtout en raison de la puissance de leur armement defensif qui leur permettra de voyager sans escorte de chasseurs dont le rayon d'action est très limité.

Londres— (A.F.I.) Des unités de la «Home Fleet» sous le commandement de l'Amiral Bruce Fraser, escortant un convoi a destination de la Russie, a forcé dans l'aprés-midi du 26 Décembre, le cuirassé allemand «SCH[illegible]» *à engager le combât. Le* «SCHARNHORST» *a été coulé dans la soirée au large du Cap Nord.*

Strana Kurdî

MERYEMA ELO GERGERI

Yar yar yar yarî.

Heger Meyremê te konê bavê şewityê ; feratê bunyanê poxelê ke lê hecî Kayîn Begê bi şewite li hewa

Je êvara xwedê da lê tê şîre-şîrê şarûra, lîkelîqê bilbila, qipe-qipê marînan û nêrkewa,

Te mala me şewitand bi qurç kirina çava, bi hilkişandina birûya; bi gotegotê nava mala bi kure pistê-ber dîwara, bi gotinê bi derewa.

Yar, yar, yar, yarî ! Heger merûşê te konê bavê şewityê,

Tu were li min û li vî halê agirkî berde laşê min û vî qerpalî.

Te mala me şewitand bi ramîsanê yek carî, bi xewa serê sibê, bi bedlê danê êvarê.

Birîna Meyrema qîza Elo bê derman e, birîna m'arê qarî

Yar yar yar yarî...

Heger Meyremê te konê bavê şewityê, dilê mi rebenê, xwedê dilekî wa li dîn e, sê meh zivistana mê tê hec û gergîn e. Sê meh buhara me tê, bi gul û bi çîçek, û kulîlk û rihana bibîne.

Sê meh havîna me tê, bi tîn û bî ne. Sê meh palza me tê, bi taw û tewaw û ne xweşî ne.

Meyrema qîza Elo, li ba dilê mi nola xam cuwaniyakê ji kihêlê Elo Sellûma ketiye sala sisiya, hatiye ber zîn e.

Ezê je dilê xwe ra lê kim zînekî zerî tûncîn e.

Bavêm paş kulavekî sorî hemayî, tûtikî rengîn e.

Bera pêdim cotek teyrê Hurî, ali-walî ser destî lawîn e, berdim berya Kerkûk û Hevlêrê paşa Heyder e.

Serî sar e, kokî zer e, sal midêrê xwedê sîka mêwê tim le ser e. Te mala mi şewitand, tu ji xortê gundê gergeryê ra bû derd û emelê te, mala mi şewitand mala gelek lawkê xelkê ber da bere...

—Yar yar... Heger Meyremê te konê bavê şewityê gundê Gergerê bişewite li genima.

Tu rabe, ra mebe bejna xwe a hêlkan me hejîne. xortan û nezana meke tima, 7 qeda li bedena mi keve, me xwe berda berya Ĥelebê Humus û Ĥemayê Kûta û Reqayê.

Hêla dêrê hilkişyam, bajarê Nisêbînê hilkişyame, bajarê Bedlîsê û Mûşê,Madenê û Meletiyê Xarpûtê, gundê Gergerê cî û mekamê Meyrema qîza Elo serê rûbarê çema.

Minê kesek nedî, ser bejna te ra, çîçeka qîza gula bûka, bizmika xatûna çawîşa ber devê xanima.

— Yar... .. .. heger Meyremê te konê bavê şewityê, feratê bunyanê bişewite li serê kura, di ser bejna te ra mi xwe berda berya Ĥemayê Kûtayê û Reqayê û Dêrê û Nisêbînê.

Ketim aliyê Bedlîsê û Mûşê û Ma'denê û Meletyê û Xarpêtê.

Mi kesek ne dî,di ser te ra heger merûşê te konê bavê şewityê xelk û alem temam dibên Meyrema qîza Elo bi şêxmûsê, lawê gulê qail nabe.

Nizam çira, tu pîkê xwe î rastê bilinke, ezê herim di bin ra heçî eyba wir heye bira were du nabêna her du çavê mi ra.

— Yar ... ... Heger Meyremê te konê bavê şewityê.

Yar .. .. heger Merûşê şevekê ji êvara xwedê da ketime orteka te û dergûşê, yek hatiye serê min û Meyreme, qîza berya jêrîn e, wê illim ji mi ra ji karê û xezalê yekê li hev du vegerîne.

Sîng û berê Meyrema Elo li ba dilê mi, mala belekiyak berfê ye, li Kaniya Sîma zozan, bîra pir belekê çiyayê jorîn e.

Ĥeçiyê xort lê binêro ne xwe êşa xwe hilîne, û heçî bi xwe mereza dilê wan bihilîne

Yar.. .. .. Meyremê te konê bavê şewityê, vaya dile vaya dile.

Goşt û hem Bulxar e, nala gwîza Hindê bê kakil e.

Ji goşt û birincê pir çêtire.

Tu were, destê xwe di na bêna destê mi ke, emê hev du birevînin bavên bajarê Meletyê, paş Reşid paşa, kekê Zeynebê, kurê dewletê bizmika Hakima, çîçeka Osman Sur re.

Yar .. .. .. bira feratê paxelê nehata carê li cara, bira kefê û kincêlê xwe ne dasîqalê girê Belqîsê, qebşê bê xwedyê darê hina ra, xeberek ji mi ra hatî dibê Meyrema qîza Elo desta te a ĥeft sala, biskê xwe jor da berdane. Ser qaşê guhara, li ser hinarê rûkê xwe badane, kirne qoçê karê xezala;

Te mala mi şewitand vê ra danî mala hevala.

Yar .. .. .. Heger te konê bavê şewityê şevanîvê şeva daîm ket me cemê.

Rojê tu car narim, je xiyal û ji xemê te, dê gawurê, bav ecemê.

Dev ji gevîtê ziman, ji qelemê tilî balmûmê;

Nik bi şimikê, bejinziravê, nav bi qezê, ser bi zêrê, enî bi deqê, cênîk bi ribê; bisk bi têlê, çeng bi çînê, xort xapînê, neynik gewrê, yarim bi nexşê...

Heft belayê, qapi emelê,çil sazê, saz derwînê.

Heger te konê bavê şewityê diranzêrê, bi dirhemê, te mala mi şewitand, mala gelek lawkê xelkê berdaye cemê.

Emê nazan û nazbalgiya ber palên xwe din, bira sura bakî xerbî li me rabe.

Temeriya min î reşî qurf-kirî biskê ta şê û zerî simêlê, minî sor sosinî bira her sê li hevdu rabu hurin, sing û berê Meyrema Elo li ba dilê mi nala belekyak berfê kaniya sîma zozan, bîra pir beleke, çiyayê Îsnawur e.

Her çî xort ji hêl û hewesa dilê mi ra bê mirin tê na buhurim.

Yar yar yar yarî.

Heger Meyremê feratê bunyanê kelê paxelê Hecî Kayîn Begê şewitî, tê û dilengire.

Sîng û berê Meyrema qîza Elo, nala belekyak berfê bîra pir belek e.

Çiyayê çûçik û sitere, na welleh nala textê sultan Reşad, şert û qayişê 7 duwelê ecnebî li ser e.

Memikê Meyrema Elo nala hebek gûşiyê tiryê qoce Swêreka şewitî ji tiryê paşa Heyder e.

MIREKA CIHANE

MIRÊKA CIHANÊ MIRÊKA WÊNEYÊN ŞER Û AŞÎTIYÊ

Xebat - Fidakarî - Serfirazî - Serdestî

Keça General DE GOL Ji Bona Azahî û Serbestiya Welatê Xwe Dia Dike.

Eniya Talyanî: Ceng Di nav Kûçe û Kolanan De Dom Dike.

Reşik Direqisin, Kêfa Her Miletî Bi Awakî Din Tê.

IMPRIMERIE DU JOURNAL LE MI OIRD'ORIENT

www.arsivakurdi.org